

JAARLIJKS CONGRES – EXTERNALISEREND GEDRAG – 3^E EDITIE

21 november 2019

Pullman Cocagne, Eindhoven

Het congres over externaliserend gedrag staat dit keer in het teken van het professioneel omgaan met gedragsproblemen.

Externaliserend gedrag, zoals schelden, schoppen en slaan is geen op zichzelf staand verschijnsel. Het komt ergens vandaan. Emotionele problemen liggen vrijwel altijd ten grondslag aan gedrag dat door de omgeving als hinderlijk of zelfs bedreigend wordt ervaren. Erkenning voor die onderliggende emoties is van enorm belang voor het helpen van kinderen, jongeren en volwassenen die gedragsproblemen laten zien. Tegelijkertijd is het belangrijk om ervoor te zorgen dat de omgeving niet onnodig lijdt onder het acting-out gedrag van de persoon in kwestie. Je zult dus iets moeten met de emoties van de persoon die externaliserend gedrag laat zien, maar eveneens het gedrag zélf begrenzen. Te vaak wordt er echter alleen op het probleemgedrag gereageerd. Er wordt dan bedreigd, gestraft en gesanctioneerd. Door de daarmee gepaard gaande frustratie en de miskenning van de emoties die tot het probleemgedrag leidden, worden de problemen vaak (onbedoeld) verder aangewakkerd door ouders, maar ook door hulpverleners, begeleiders en leerkrachten.

Op dit congres delen vooraanstaande experts uit wetenschap en praktijk hun inzichten en praktische adviezen ten aanzien van het omgaan met de gedragingen én emoties van kinderen en volwassenen met externaliserend gedrag. Daarbij wordt onder meer ook aandacht besteed aan mensen met een LVB, autisme. Het hanteren van externaliserend gedrag in het gezin en op school worden eveneens behandeld.

Doelgroep

Dit congres is gericht op hbo- en academisch opgeleide professionals die werken met kinderen of volwassenen die externaliserend gedrag laten zien.

Leerdoelen

- Externaliserend probleemgedrag in de adolescentie
- De verschillen tussen externaliseren en internaliseren
- De risicofactoren bij externaliseren: impulscontrole, persoonlijkheid en relaties
- Wat het general aggression model is en wat het belang is van sociale informatie regulatie en hoe dit externaliserend gedrag kan verklaren en helpen hanteren

- Wat je als hulpverlener wel en niet mag doen wanneer je onverhoopt fysiek moet ingrijpen bij iemand die externaliserend gedrag laat zien
- Hoe je mensen met een licht verstandelijke beperking en externaliserend gedrag zowel intramuraal als ambulant kunt helpen
- Hoe je externaliserend gedrag en de emoties die daaraan ten grondslag liggen kunt helpen reguleren bij mensen met autisme
- Op welke manier externaliserend gedrag binnen de gezinscontext behandeld en begeleid kan worden
- Welk leraargedrag ervoor nodig is om externaliserend gedrag van leerlingen (beter) onder controle te krijgen

Programma

09.15 uur Registratie en ontvangst met koffie en thee

10.00 uur Opening congres door dagvoorzitter Dr. Guido van de Luitgaarden

10.15 uur Prof. Dr. Wim Meeus [Universiteit Utrecht] - Externaliserend probleemgedrag in de adolescentie

11.00 uur Prof. Dr. Stefan Bogaerts [Universiteit Tilburg] - Agressieproblematiek

11.45 uur Pauze

12.15 uur Mr. Ike Bouma [Praktijk Ike Bouma] - Externalisering vanuit juridisch perspectief

13.00 uur Lunchbuffet

14.00 uur Deelsessieronde 1

Deelsessie 1A Dr. Maartje Knotter [De Twentse Zorgcentra] - Externaliserend gedrag bij mensen met een (L)VB

Deelsessie 1B Drs. Birgitta Kox [Autrinsiek] - Externaliserend gedrag bij mensen met een ASS

15.00 uur Pauze

15.30 uur Deelsessieronde 2

Deelsessie 2A Giel Vaessen [Kinkindekabel] - Externaliserend gedrag in het gezin

Deelsessie 2B Anton Horeweg M SEN [Kind en Onderwijs] - Externaliserend gedrag in de klas

16.30 uur Afsluiting

17.00 uur Einde

Sprekers

Prof. Dr. Wim Meeus

Bijdrage: Externaliserend probleemgedrag in de adolescentie

Wim Meeus is emeritus hoogleraar Adolescentie Universiteit Utrecht en

Ontwikkelingspsychologie Universiteit Tilburg. Hij is gespecialiseerd in longitudinaal onderzoek naar de ontwikkeling van jongeren.

De diverse vormen van externaliseren (agressie, delinquentie, drugsgebruik) en de verschillen met internaliseren zullen in deze inleidende presentatie worden behandeld.

Vervolgens komt de ontwikkeling van externaliseren aan de orde: neemt het toe of juist af bij jongeren? En is het verloop voor de verschillende vormen hetzelfde? Tenslotte volgen de verschillende risicofactoren voor externaliseren: impulscontrole, persoonlijkheid en relaties met ouders en leeftijdsgenoten

Prof. Dr. Stefan Bogaerts

Bijdrage: Wat is onderliggend aan agressieproblematiek?

Stefan Bogaerts is hoogleraar forensische psychologie en verbonden aan het departement ontwikkelingspsychologie van Tilburg University. Zijn onderzoek is gericht op (risk)assessment, emotieregulatie, individuele verschillen en behandel-effectiviteit bij klinische en forensische groepen. Hij is betrokken bij het onderzoek naar de effectiviteit van Virtual Reality in de behandeling van agressie en neurofeedback in de behandeling van impulsiviteit en verslaving bij forensische patiënten. Hij heeft een langdurige opleiding in de psychodynamische psychotherapie genoten en is verantwoordelijk voor het onderzoek en behandelinnovatie bij Fivoor.

Werken op basis van het general aggression model, het belang van sociale informatie en de hostie attribution bias.

Mr. Ike Bouma

Bijdrage: Externaliserend gedrag vanuit juridisch perspectief

Ike is jurist en jeugdzorg professional met 30 jaar ervaring in het werkveld, als jeugdwelzijnswerker, hogeschooldocent, trainer en juridisch adviseur. Zij studeerde HBO-Jeugdwelzijnswerk en heeft haar rechtenstudie gevolgd aan de Universiteit van Maastricht. Wat zegt de wetgeving als een situatie escaleert als gevolg van externaliserend gedrag? Wat moet je weten en wat kun je doen?

Dr. Maartje Knotter

Bijdrage: Externaliserend gedrag bij mensen met een (L)VB

Maartje Knotter is gedragsdeskundige verbonden aan de Twentse Zorgcentra en onderzoeker aan de Universiteit van Amsterdam. Haar proefschrift beschrijft de invloed van agressie op de attitude en het gedrag van begeleiders. Hierbij is er veel aandacht geweest voor de invloed van factoren in de werkcontext zoals het teamklimaat en de geboden steun door deskundigen.

Wat is de invloed van agressie op de attitude en het gedrag van begeleiders en hoe hier adequaat op te anticiperen? Wat zijn belangrijke factoren in de werkcontext zoals het teamklimaat en de geboden steun door deskundigen?

Drs. Birgitta Kox

Bijdrage: Externaliserend gedrag bij mensen met een ASS

Birgitta Kox is GZ-psycholoog en orthopedagoog-generalist. Zij is gespecialiseerd in autismespectrumstoornissen en was jarenlang werkzaam in de geestelijke gezondheidszorg, als lid van het Centrum voor Consultatie en Expertise (CCE).

Autisme spectrum stoornissen duiden op een kwetsbaarheid op het gebied van sociale interactie, communicatie, flexibiliteit in denken, bewegen en handelen, in de zintuiglijke prikkelverwerking en op het gebied van filteren en integreren van informatie. Hoe externaliserend gedrag bij mensen met een ASS te voorkomen en hoe te handelen wanneer situaties escaleren?

Giel Vaessen

Bijdrage: Externaliserend gedrag in het gezin

Giel werkte decennia lang als groepswerker, behandelcoördinator en gezinstherapeut in de kinder- en jeugdpsychiatrie en als zorgcoördinator in het speciaal onderwijs. Momenteel is

hij werkzaam als zorgcoördinator en gezinstherapeut in de ambulante GGZ. Daarnaast geeft Giel reeds vele jaren cursussen en trainingen rondom kinder- en jeugdproblematiek en schreef hieromtrent diverse praktijkgerichte boeken, zoals "als hechten moeilijk is", "Multiprobleemgezinnen in de jeugdzorg" en "Autisme...en nu?"
Signalering van- en omgaan met externaliserend gedrag in de gezinscontext. Wat kom je als professional tegen en hoe ouders te adviseren?

Anton Horeweg M SEN

Bijdrage: Externaliserend gedrag in de klas

Anton is gedragsspecialist (M SEN) en ruim dertig jaar leraar in het basisonderwijs. Daarnaast is hij lerarenopleider / coach en auteur van de handboeken Gedragsproblemen in de klas in het basisonderwijs en van Gedragsproblemen in de klas in het voortgezet onderwijs. Deze boeken zijn verplichte literatuur bij een groot aantal lerarenopleidingen. In 2018 verscheen zijn onderwijsboek De traumasensitieve school. Anton is ook auteur van de website www.gedragsproblemenindeklas.nl Hij heeft zitting in Expertteams Project Leer-Kracht (NCOJ) en Kenniscentrum Kinder- en Jeugdpsychiatrie (KC-KJP). Daarnaast is hij veelgevraagd spreker op scholen en congressen.
Leerlingen met zwakkere zelfregulatie en zwakkere executieve functies hebben het moeilijk op school. Deze leerlingen vertonen druk gedrag, zijn vaak snel boos en lijken om te komen in hun eigen chaos. Waar komt hun gedrag vandaan? Wat kun je als leraar doen? En wat beter niet?

Dr. Guido van de Luitgaarden

Bijdrage: Dagvoorzitter

Guido is opgeleid als sociaal-pedagogisch hulpverlener en werkte in die hoedanigheid onder meer in het sociaal-cultureel werk. Hij was gedurende 16 jaar als senior onderzoeker en docent werkzaam bij Zuyd Hogeschool, lectoraat Sociale Integratie. Guido promoveerde aan de University of Salford (VK) op een proefschrift over oordeels- en besluitvorming bij vermoedens van kindermishandeling. Sinds 2006 is hij verbonden aan het Euregionaal Congresburo en het Centrum voor Educatie en Supervisie. Daarnaast is hij echtgenoot en (pleeg)vader. Ook is hij voorzitter van de Raad van Toezicht van het Steunpunt Mantelzorg Zuid.